

Μάθημα: Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
Τάξη: Α΄ Ημερήσιου Γενικού Λυκείου
Ενότητα: «Παράδοση και μοντερνισμός στη νεοελληνική ποίηση»

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Μισεμός¹

Μισεύεις για την ξενιτιά και μένω μοναχή μου·
σύρε, παιδί μου, στο καλό και σύρε στην ευχή μου!
Τριανταφυλλένια η στράτα σου, κρινοσπαρμένοι οι δρόμοι,
για χάρη σου ν' ανθοβολούν και τα λιθάρια ακόμη·
τα δάκρυά μου να γενούν διαμάντια σ' ό,τι αγγίσης,
και το ποτήρι της χαράς ποτέ να μη στραγγίσης·
να πίνης και να ξεδιψάς και να 'ναι αυτό γεμάτο
σα να 'ναι η βρύση από ψηλά κι αυτό να 'ναι από κάτω.

Εκεί, παιδί μου, που θα πας, στα μακρινά τα ξένα,
δίχτυα πολλά κι οξόβεργες θα στήσουνε για σένα,
η ελπίδα με τους πόθους της, το βιος με τα παλάτια,
κι η ξεγελάστρα η ομορφιά με τα γλυκά της μάτια.
Η ελπίδα η αχαλίνωτη ξεχνά τα περασμένα
και θα ξεχάσης κάποτε μαζί μ' αυτά κι εμένα·
το βιος μες στα παλάτια του την περηφάνια κρύβει·
και θα ντραπής για το φτωχό το πατρικό καλύβι
κι η ξεγελάστρα η ομορφιά μ' ένα φιλί στο στόμα
κάνει το νιο ν' απαρνηθεί και την πατρίδα ακόμα.

Παιδί μου, αν τη μητέρα σου πάψης να τη θυμάσαι,
με δίχως βαρυγκόμηση συχωρεμένος να 'σαι·
κι αν το φτωχό καλύβι μας ντροπή σου φέρνη ωστόσο,
και πάλι θα 'μαι πρόθυμη συχώρεση να δώσω
κι αν την πατρίδα απαρνηθής, που τη λατρεύουμε όλοι,
να 'ναι η ζωή σου, όπου κι αν πας, αγκάθια και τριβόλοι².

(Σπασμένα Μάρμαρα)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α.** Το ποίημα ως προς τη μορφή του έχει χαρακτηριστικά της παραδοσιακής ποίησης.
- α.1.** Να εντοπίσετε τις ομοιοκαταληξίες της πρώτης στροφής του ποιήματος (**8 μονάδες**) και να προσδιορίσετε το είδος τους (π.χ. πλεχτή, ζευγαρωτή κ.ά). (**2 μονάδες**)
- α.2.** Να αναγνωρίσετε το μέτρο του ποιήματος (ιαμβικό ή τροχαϊκό). (**5 μονάδες**)
- α.3.** Το ποίημα έχει παραινετικό (συμβουλευτικό) χαρακτήρα και μοιάζει με έμμετρη επιστολή. Να επισημάνετε τα στοιχεία του κειμένου που επαληθεύουν την άποψη αυτή. (**5 μονάδες**)

¹ μισεμός: ξενιτεμός.

² τριβόλια: ζιζάνια των αγρών.

α.4. Να σχολιάσετε σύντομα τον τίτλο του ποιήματος, συσχετίζοντάς τον με το περιεχόμενό του. **(5 μονάδες)**

ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ: 25

β

β.1. Να επισημάνετε δύο (2) διαφορετικά σχήματα λόγου στο ποίημα (π.χ. παρομοίωση, προσωποποίηση, μεταφορά κ.ά.) **(10 μονάδες)**. Τι εξυπηρετεί η χρήση τους από τον ποιητή; **(5 μονάδες)**

β.2. Στη δεύτερη στροφή του ποιήματος να βρείτε πέντε (5) λέξεις ή φράσεις οι οποίες δηλώνουν τα εμπόδια ή τους πειρασμούς, που φοβάται η μητέρα ότι θα συναντήσει το παιδί της. **(5 μονάδες)**

β.3. Να γράψετε πέντε (5) ποιητικά –λυρικά επίθετα του κειμένου. **(5 μονάδες)**

ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ: 25